

F. t. beslutn. om forsøgsdyr

Gavnskriteriet, som var et meget vigtigt spørgsmål i forbindelse med vedtagelsen af lovgivningen om forsøgsdyr, har i praksis ikke haft den store betydning, som de 2 eksempler viser.

Der er behov for at få en mere grundig vurdering af, hvad det konkret betyder, når et »forsøg skal være til væsentlig gavn«. En måde kunne være at skelne mellem viden, der er afgørende nødvendig at have (need to know). Her skal der kunne udføres forsøg på dyr. Og så er der viden, som vil være rar at have (nice to know). Den skal i så fald erhverves uden brug af forsøgsdyr. Det vil naturligvis kræve en nærmere uddybning og konkretisering at lave en sådan opdeling, og der vil nok være behov for nogle dybtgående drøftelser, der også inddrager befolkningen.

3.3. Opstaldning, så dyrenes behov tilgodeses bedst muligt

I samarbejdet mellem Dyrenes Beskyttelse og Novo Nordisk er der udviklet helt nye opstaldningssystemer, der sikrer, at dyrene kan opstaldes på en måde, der i langt højere grad tilgodeser dyrenes naturlige behov. Et eksempel kan illustrere det. I dag opstaldes kaniner alene i små bure uden mulighed for kontakt med artsfæller. De har ikke mulighed for at rejse sig op i fuld højde. De har ikke halm eller andre beskæftigelsesmuligheder. De har ikke mulighed for at gemme sig. Bortset fra føden bliver ingen af kaninens behov opfyldt. Problemet er ekstra stort, eftersom kaninerne tilbringer stort set hele deres tid i de små bure. Men det er i dag fuldt lovligt.

Og sådan bør det ikke være.

Der er udviklet systemer, der så optimalt som muligt giver kaninerne mulighed for at få opfyldt deres behov. Kaniner har mulighed for social kontakt til artsfæller. De har den fornødne bevægelsesfrihed, så det er muligt for dem at løbe, hoppe og springe i rimeligt omfang samt plads til at sidde oprejst samt rejse sig på bagbenene. De har strøelse og stråfoder, og de har noget at gnave i. De har mulighed for at søge skjul samt for at lave duftafmærkning.

Det gælder ikke kun for kaniner, men for alle dyr, der anvendes til forsøg, at de kan få langt bedre betingelser. Det vil være en stor velfærdsmæssig gevinst for forsøgsdyrene, fordi opstaldningen i mange af forsøgene er den største belastning for dyrene.

Problemet er, at reglerne indeholder en bestemmelse, som i sig selv er modsatrettet.

I § 2, stk. 1, i bekendtgørelse om forsøgsdyrenes pasning og opstaldning og om udryddelsestruede og vildtlevende dyr til forsøg er det bestemt:

»Tilladelsens indehaver skal drage omsorg for,

- 1) at forsøgsdyrene huses, fodres, vandes, passes og tilses under hensyntagen til opretholdelsen af deres sundhedstilstand og velbefindende,
- 2) at forsøgsdyrenes fysiologiske og etologiske behov tilgodeses bedst muligt, og
- 3) at de fysiske vilkår, hvorunder forsøgsdyr opdrættes, holdes eller anvendes, kontrolleres dagligt i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer, herunder de i bilag II til direktiv 86/609/EØF anførte retningslinier.«

Problemet er, at Dyreforsøgstilsynet i strid med bestemmelsen alene administrerer lovgivningen efter punkt 3 og fastsætter vilkårene efter de i bilag II til direktiv 86/609/EØF anførte retningslinjer. Der er tale om minimumsbestemmelser. Det betyder, at Dyreforsøgstilsynet i dag vil godkende et bur til en kanin, hvor den er opstaldet alene, uden halm og beskæftigelsesmuligheder og uden mulighed for at sidde oprejst eller rejse sig på bagbenene.

3.4. Internationale forhandlinger om opstaldning

Europarådet er i øjeblikket ved at revidere det såkaldte Appendix A til »The European Convention for the Protection of Vertebrate Animals used for Experimental and other Scientific Purposes«. Praksis har hidtil været, at retningslinjer for brug af forsøgsdyr først forhandles i Europarådet, for derefter at blive omsat til et EF-direktiv. Forhandlingerne, der indtil nu har pågået i flere år, forventes afsluttet i løbet af ca. 1 år for hovedparten af dyrearterne. Først derefter skal rekommandationerne implementeres i national lovgivning. Dyreforsøgstilsynet har hidtil afvist at revidere sine krav til opstaldning af forsøgsdyr, indtil Europarådet har afsluttet forhandlingerne om Appendix A. Der er ingen tvivl om, at når de nye retningslinjer engang foreligger, vil Dyreforsøgstilsynet fortsat kun administrere efter disse nye minimumsregler.

Danmark burde gå foran og sikre en langt bedre opstaldning end den måde, det f.eks. sker i Frankrig og Italien, for nu at nævne 2 lande, der traditionelt er bagefter udviklingen, når det drejer sig om dyrevelfærd. Formålet med forhandlingerne i Europarådet er at få gennemført et generelt løft i hele Europa for forsøgsdyrene. Men skal Danmark arbejde for det, kræver det jo, at Danmark selv går foran med et godt eksempel. Et synspunkt, som støttes af såvel Dyrenes Beskyttelse som Novo Nordisk.

Der er derfor ikke nogen god begrundelse for ikke at gennemføre forbedringer for forsøgsdyrene nu, hvor systemerne er udviklet, og hvor de i øvrigt er ved